

משה חיים פלח

- 1.....בענין תקנת צנועות ופרוצות
 3.....בגדר זכות פירות דבעל
 5.....בגדר דין ירושת בעל
 8.....בענין רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן (ג)

בענין תקנת צנועות ופרוצות

אולם רש"י כתב וז"ל ומינסבא וכשיבא ויאמר נאנסתי נמלא גט בטל ובניה מן האחרון ממזרים לפיכך אמרו יהא גט עכ"ל, וכתב השעמ"ק דמלשון רש"י משמע דבאמת פרולות עבדי כדינא, דהא בסתמא אין לריך לחוש, ומ"מ מתקני רבנן צעצורס כדי שלא ירבו ממזרים בישראל.

ונראה דרש"י ותוס' אזלי לטעמייהו, דצמתגו דתנן בתולה נשאת ליום הרביעי שאם היה לו טענת בתולים היה משכים לבית דין, פירש רש"י דמתוך שיבא לבית דין יתצרר הדבר כשילא הקול שמא יבואו עדים, וביארו התוס' דהוקשה לו דהא אשת ישראל שריא מדין ספק ספיקא דשמא באונס

אלא רבא סברא דנפשיה קאמר משום לנעות ומשום פרולות משום לנעות דאי אמרת לא להוי גט זימנין דלא חנים וסברה דחנים ומיעגנא ויתצה ומשום פרולות דאי אמרת לא ליבוי גיטא זימנין דחנים ואמרה לא חנים ואזלא ומינסבא ונמלא גט בטל ובניה ממזרים, והנה התוס' כתבו דגבי פרולות לא גרסינן וסברה דלא חנים אלא ואמרה דלא חנים, דאפילו כשילא הקול דחנים אמרה דלא חנים או אפילו כשתדע היא עלמה דחנים ואחרים לא ידעו, דאי לאו הכי אמאי קרי לבו פרולות, הא מדינא אין לריך לחוש לאונס ורובן לא חנים.

מצת ג' תיקנו בכל הנשים, וביארו
האחרו' דס"ל דצמקום ספק ספיקא אין
לריך לזרר אף לכתחילה, ולא חששו
חכמים אף דיתזרר הדזר דעזר איסור.

ומעתה יש לומר דרש"י אזיל לטעמיה
דאף צמקום ספק ספיקא לריך
לזרר עכ"פ צמקום דעומד להתזרר,
וה"נ אף דרוזן לא אניסי חששו חכמים
למיעוטא דאניסי, כיון דעומד להתזרר,
אך תוס' לטעמייהו דכל דאיכא ספק
ספיקא אין לריך לזרר, ולא חיישינן נמי
דיתזרר, ולהכי הולרכו לפרש דגרסי'
ואמרה דלא אניס.

ושמא לאו תחתיו, ולהכי פי' דמ"מ
הלריכו חכמים שיצא לבית דין דעי"ז
לא הקול ושמא יצואו עדים, וביארו
האחרו' דס"ל לרש"י דאף צמקום ספק
ספיקא היכא דאיכא לזרורי מזררינן,
והוסיפו דאף אי בעלמא אין לריך לזרר,
אך הכא חמיר טפי כיון דעומד להתזרר
והוי גנאי [ולעיל נתבאר עפ"ד התוס'
(יבמות נח א) דע"י הידיעה חשיב אינו
מנוקה מעון ויעוין בשערי ישר (ש"א פ"ד)
וה"נ חששו דיתזרר הדזר ועי"ז הוי
חטא עפין].

אולם התוס' שם לא ניחא להו צזה,
וכתבו דמשום אשת כהן ופחותה

בגדר זכות פירות דבעל

מסתלק מזכותו לעכבה מלמכור, אך מן הפירות לא נסתלק כלל, ול"צ א"כ כי"ד מליא כלל למכור].

ויש לבאר, דהנה יעוין צמאירי צסוגין שכתב וז"ל גדולי קדמונינו חולקים לומר שצנשואה הואיל וזכה בהם אין קנין מועיל בה לפירות הואיל ואינן בעולם ואינו דומה למוכר שדכו לפירות שצזו גוף השדה שלו והקנהו לו לפירותיו אבל בעל צנכסי אשתו אין לו אלא פירות ואף על פי שצפרק נכסים (פ ה) שאלו בעל שמכר לפירות צנכסי מלוג והעלו בה שאלמלא טעם רווח ציתא היה ממכרו ממכר פירושו צשרצה הוא שלא לערער על ממכרו ואין הכונה אלא שהיא יכולה למחות עכ"ל, ומצואר צצרי המאירי דלא תיקנו כלל לצעל קנין גוף לפירות, אלא תיקנו לו זכות צעלם הפירות עלמך, ויעוין צאור שמח (פ"צ מרוצה בע"ו).

ויעוין צתום' לעיל (ג ה) דהקשו לריו"ח דק"פ כקה"ג דמי אמאי איצטריך תקנת אושא, והתום' צפרק

הכותב לחשתו דין ודצרים אין לי צנכסיך הרי זה אוכל פירות צחייה ואם מתה יורשה אם כן למה כתב לה דין ודצרים אין לי צנכסיך שאם מכרה ונתנה קיים, והנה אי מתניתין לית לה תקנת אושא (ע' לעיל עה צ) ע"כ דהא דמכרה ונתנה קיים היינו לאלתה, ואהניא מכירתה להפקיע קנין פירות דצעל [ואמנם הרשצ"ח (לקמן ע"צ) והראצ"ד (כו שס) כתבו דו"ל דאליבא דאמת מתניתין אית לה תקנת אושא ומאי תיקנו פירושו והתקינו, ולפ"ז ליכא הכרח ויש לומר דמכרה ונתנה קיים היינו רק לאחר מיתה, אך עכ"פ למאי דצעינן למימר דמתני' לית לה תקנת אושא ע"כ דמכרה קיים לאלתה, ויעוין צרא"ה וצמאירין].

ולכאורה הדצרים לריכים ציאור, דכיון דאיכא לצעל קנין גוף לפירות, היאך מליא האשה למכור הגוף ולהפקיע קנין הפירות דצעל, הא אין אדם מוכר דצר שאינו שלו [ולא משמע כלל דגדר הסילוק היינו סילוק על תנאי, אלא תמכור מסתלק מגוף הפירות, אלא

אף על הפירות דלמחר, והא הוי דשלצ"ל, אלא דנקט דתנאי צ"ד מהני אף להקנות דשלצ"ל, אך לכאורה יתכן לדון דכל שעה ושעה זוכה צפירות דהשתא, ומש"ה כל היבא דמכרה ממילא פקעה זכות הצעל, אלא דלכתחילה לא מליא למכור, והוי תקנה צפנ"ע דלא תמכור, וכדמלינו לעיל צר"פ האשה שנפלו (ע) א דאף בגוונא דאס מכרה ונתנה קיים אסורה לכתחילה למכור ואכמ"ל.]

אולם צפשוטו הקנו לצעל קנין גוף לפירות ממש, ולפ"ז אכתי לריך ביאור, אך לכאורה גם צזה יש לדון, דלא הקנו לו מעיקרא גוף לפירות לעולם, אלא כל שעה ושעה זוכה בגוף לפירות מכח דין האישות [ולענין חיוצ מזונות שיעת התוס' (צסוגין ולעיל מז צ) דאף אס אמרה איני ניוזנית ואיני עושה מליא למבדר צה, וביארו האחרו' דחיוצ המזונות מתחדש כל יום מכח האישות, וה"נ איבא למימר כלפי זכות הצעל צפירות] ולהכי כל דמכרה האשה, תו ל"ל זכות מכאן ולהבא.

ציצמות (לו צ) תי' צתי' הצ' דשאני קנין הגוף דאשה דאליס שאין לצעל פירות אלא מכחה, ויש שביארו צכוונתם כנ"ל דלא תיקנו לצעל גוף לפירות אלא פירות עצמן.

ולכאורה לדרך זו ניחא דמליא האשה למכור הגוף, וממילא שוב ל"ל לצעל פירות, כיון דאין הגוף קנוי לו כלל לפירות, דלכאורה כיון דאין הצעל זוכה אלא צפירות, ל"ל זכות מעיקרא לעולם, אלא כל שעה ושעה זוכה צפירות, אך כשמכרה תו ל"ל זכות כלל צפירות [והנה האו"ש (שס) כתצ נמי דלא הקנו לצעל גוף לפירות אלא פירות לחוד, אמנס דצבריו שס מצוחר דתיקנו לו מעיקרא קנין אף צפירות דלמחר, וכתצ שס להדיא דקודם תקנת אושא אף דאס מכרה מכור, מ"מ היה הצעל אוכל פירות כל ימי חייה, דעל הפירות דתיקנו לו לא חיילא המכירה, ויעוין שס דביאר הא דהקנו לו חכמים פירות היינו משום דתנאי צית דין מהני אף צדצר שלא צא לעולם וכדאיתא צפרק יש נוחלין (קלא א), ומשום דנקט דהקנו לו מעיקרא זכות

בגדר דין ירושת בעל

דציאר גדר דינא דאין הצעל יורש את אשתו כשהוא צקצר וז"ל אשה את בעלה אין הצעל יורש את אשתו כשהוא צקצר, שאם מת הצעל צחיי אשתו ואחר כך מתה אשתו אין הצעל יורש את אשתו כשהיא צקצר להנחיל לצניו מאשה אחרת, דירושת הצעל מחמת אישות קאתיא וכיון דמת הצעל צחיי אשתו קנתה האשה עלמה לגמרי ונתרוקנה לה הרשות צנכסיה ופקעה לה ירושת הצעל לגמרי עכ"ל, ומצואר צדצרי הרמ"ה הכא דגדר ירושת צעל היינו מחמת קנייני האישות [ומצואר עוד צלשונו "נתרוקנה לה הרשות צנכסיה" דהויא זכות צעלס הנכסים, ולעיל (פג א) אמר חציי נשואה ידו כידה רצא אמר ידו עדיפא מידה, ויעוין צרשצ"א (לעיל פג ז) שכתב וז"ל והרב אלפסי ז"ל כו' נראה שכך הוא מפרשה קסצר חציי ידו של צעל כידה ורשות שניהם שוה צהם צין מחיים צין לאחר מיתה וכשם שאם מתה היא נתרוקן כל זכותה לצעלה כך כשמת הוא נתרוקן כל זכותו צאותן נכסים לאשה ושלה הן הילכך יורשיה יורשין אותה לגמרי לדעת צ"ה כו' עכ"ל

ורב סצר ירושת הצעל דרצנן והתנן רצי יוחנן צן צרוקה אומר היורש את אשתו יחזיר לצני משפחה וינכה להן מן הדמים והוינן צה מאי קסצר אי קסצר ירושת הצעל דאורייתא אמאי יחזיר ואי דרצנן דמים מאי עצידיתיבו כו' ומצואר דדין חזרת יוצל צירושת צעל מיתלא תלי צדין ירושת הצעל דאורייתא או דרצנן.

ובקובץ שיעורים (צ"ג א' שפו) כתב לצאר צזה, דלמ"ד ירושת הצעל דרצנן לא תיקנו חכמים דין יורש, אלא דצשעת מיתת האשה הקנו לו את נכסיה מדין הפקר צ"ד הפקר, ולהכי הוי כמתנה דהדרא ציוצל [אלא דנתקשה לשיעת הראשונים דלא מהני הפקר צ"ד להקנות אלא להפקיה, דלכאורה לא מלינו דהפקר חוזר ציוצל] יעו"ש ויל"ד.

ונראה לדון לצאר צאופן אחר, דהנה צעיקר גדר ירושת צעל חקרו האחרו' אי הוי דין ירושת קורצה ככל הירושות, או דילמא הוי מדיני וזכויות האישות, והנה יעוין ציד רמה (צ"ג קיד ז)

הקרוב יורש את קרובו אלא בזמן שהן קרובין זה לזה בשעת מיתת המוריש, אף סיבה האמורה צבן אין הצבן יורש את אמו כשהוא בקצר להנחיל לאחין מן האב עכ"ל, הנה בדברי הרמ"ה הכא נראה דגדר ירושת צעל הויא ככל ירושת קורבה, וטעמא דאין הצעל יורש את אשתו כשהוא בקצר היינו משום דצמיתתו פקעה הקורבה, והוא סותר לכאורה לדבריו ה"ל דגדר ירושת צעל הויא מכח קנייני האישות.

ונראה לכאורה דס"ל להרמ"ה דגדר דין ירושת צעל מיתלח תלי בפלוגתא דירושת הצעל דאורייתא או דרבנן, דצפרק מי שמת הא קאזיל לבאר הך דרשא דדרשי' נאמרה סיבה צבן ונאמרה סיבה צעל כו' וא"כ אזלינן למ"ד ירושת הצעל דאורייתא, ולדידיה כיון דירושת הצעל נכתבה צפרשת ירושת קורבה, וילפי' לה מקרא ד"לשאריו הקרוב אליו" אמרי' דהויא ירושה מכח קורבה ושארות ככל הירושות, ולהך מ"ד טעמא דאין הצעל יורש את אשתו כשהוא בקצר היינו משום דצמיתתו פקעה הקורבה, משא"כ צפרק יש נוחלין דלא מיייתי' הך דרשא, י"ל דפירש הרמ"ה כמ"ד ירושת הצעל דרבנן, ולהך מ"ד אכן מסתברא

ומשמע דגדר דין ירושת צעל דכיון דמחיים יד שניהם צנכסיס, כשמת האחד נתרוקה הרשות לחצירו, דזהו גדר נתרוקנה צכל מקום, דאינו נוטל את זכות השני, אלא דמל"ע אית ליה סיבה לכל אלא דלחצירו נמי איכא רשות צדצר ואיבו מגרעו, וכשנסתלק אידך ממילא נתפשטה רשותו צכל ויעוין משנ"ת צפרק אלו נערותן וטעמא דאין הצעל יורש את אשתו כשהוא בקצר היינו משום דצמיתתו פקעו קנייני האישות, וקנתה האשה את עלמה.

אולם צפרק מי שמת (קנע ז) כתב הרמ"ה וז"ל וטעמא מאי אמר אציי נאמרה סיבה צבן לא תסוב נחלה לצני ישראל ממטה למטה, ונאמרה סיבה צצעל לא תסוב נחלה לצני ישראל ממטה למטה אחר, מה סיבה האמורה צצעל אין הצעל יורש את אשתו כשהוא בקצר, אף סיבה האמורה צבן אין הצבן יורש את אמו להנחיל לאחין מן האב, כלומר מה סיבה האמורה צצעל אין הצעל יורש את אשתו כשהוא בקצר להנחיל לצנים מאשה אחרת, דגצי צעל ודאי פשיעא לן דהא סברא הוא דעיקר ירושה דידיה מכח אישות קא איתא וכיון דמית הצעל צחיי אשתו פקעא לה אישות ואזלה לה ירושה דידיה, ואין

צפלוגתא דירושת הצעל דאורייתא או דרצנן, דלמ"ד ירושת הצעל דאורייתא כיון דהויא ירושת קורצה הויא ככל ירושה דלא הדרא ציובל, משא"כ למ"ד ירושת הצעל דרצנן, דהויא מקנייני האישות, ומצואר עוד דגדר הדין משום דאית ליה זכיייה צגוף הנכסים, וכשמתה האשה נתרוקנה הרשות לצעל, צזה שפיר דמי לכל הקנאה, דצנישואין קנה זכות צנכסיה, וכשמתה נתרוקנה הרשות לצעל ונשלמה זכותו, ומש"ה איכא צזה דין חזרת יובל.

דלא הויא ירושת קורצה, דכיון דמדאורייתא אין הצעל יורש את אשתו אלמא דלא חשיב קרוצ לדין קורצת ירושה, ולא מסתצרא כ"כ דתיקנו חכמים דיחא חשיב קרוצ, ולהך מ"ד פירש הרמ"ה דגדר ירושת הצעל הויא מכח קנייני האישות, וככל זכויות האישות דתיקנו חכמים כמעשה ידיה ופירות נכסי מלוג וכו'.

ומעתה יש לצאר דצרי הגמ' הכא, דדין חזרה צירושת יובל מיתלא תלי

בענין רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן (ג)

אשגרת לישן הוא צגמרא, וטעמא דמילתא דכל המצויין אצל שחיטה סומכין אנו לומר שהן מומחין לפי שדבר מפורסם הוא בישראל ואפילו אצל עמי הארץ שהנבלה אסורה וכן אצל מן החי ואין תקנה צוה אלא בשחיטה, הילכך אין אדם מישראל נזקק לשחוט לעולם אלא אם כן יודע הלכות שחיטה ואלו דברים קילורין לעינים עכ"ל.

והנה התוס' בצכורות (כ ג) תירלו וז"ל ובה דאמרינן פ"ק דחולין דרוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן ולא אמרינן סמוך מיעוטא דאין מומחין לחזקה דצבמה צחזקת איסור עומדת עד שלא נשחטה הבה רוצה מצוי הוא ושכיח עובדא כענין שמליכו צריש גיעין (ג ג) ואפילו לר"מ דחייש למיעוטא סתם ספרי דדייני מגמר גמירי והמיעוט לא שכיח ולא חייש ליה ר"מ כדאמרינן צריש צנות כותים (מדה גז א) וכן י"ל דבהיא דיצמות (קבא ג) דמים שאין להם סוף דדיעבד אשתו מותרת ולא אמרינן סמוך מיעוטא דנמלטים לחזקת אשת איש כו', ומצואר צלשונס דהך מיעוטא

כולהו כרצינא לא אמרי להך לישנא דאמר מומחין אין שאין מומחין לא רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן כו' ותמכו הראשונים דהא צבמה צחייב צחזקת איסור עומדת, וא"כ נימא סמוך מיעוטא לחזקה, והיאך שרינן לכתחילה.

והרא"ה צדק הצית (צ"א ש"א ד"ו ע"ג) תירץ וז"ל כי אמרינן רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן לאו דוקא רוב ולאפוקי מיעוט דהא לא אפשר דאם כן לא סגיח לן צבכי דאיכא לאיסורא מיעוטא דאין מומחין וחזקה דאיסורא דצבמה ואיכא להיתירא רוצה דמצויין מומחין וכהאי גוונא דאיכא צחד טעמא מיעוטא וחזקה וצחידך איכא רוצה אמרינן צבדיא ציצמות דהוי כפלגא ופלגא, וצמכלתין צפרק כיסוי הדם אמרינן דחשיב לרצי מאיר עפי מרוצא, וכיון דכן לא הוה לן למסמך אהאי רוצה דרוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן אלא ודאי הא לא אתיא כפשטא ולא דוקא רוב אלא כל המצויין קאמרינן שאין לך מצוי אצל שחיטה לעולם אלא מומחה ואפילו מיעוט ליכא והאי דנקט רוב

זרפ"ג דזכורות בגדר דינא דלמיטעא
דמיטעא לא חייש רבי מאיר].

אולם בלשון הרא"ה לא נראה כן, דאין
הטעם משום דהכא הוי מיטעא

דלא שכיח, אלא דאין זה "רוצ" אלא
"כל", ונראה צביאור הדברים, דבכל
דוכתא דהוי רוצ, כשם דאיכא רוצ ה"ג
איכא מיטעא, וכגון צרוצ נשים
מתעצרות ויולדות ומיטעא מפילות,
ידעינן דשיעור הרוצ הוא עד"מ ז"ט
לק', ואם יארעו אלק לידות דבני קיימא
הרי זה יליאח מדרך הטבע, דסתמא
דמילתא כשם דאיכא רוצ דמתעצרות
ויולדות ה"ג איכא מיטעא דמפילות,
וצכה"ג אינו אלא "רוצ" וצעינן לדין
רוצ.

אולם איכא גוויי דהשיב "כל" והיינו
בגוונא דצסתמא ליכא מיטעא
כלל, ואם יארע הכל הכי לא הוי שינוי
כלל, אלא דמ"מ אין הדבר מן הנמנעות
ואפשר דיארע כן ע"ד מקרה, וצכה"ג
לא צעינן להלכתא דרוצ, אלא צסתמא
נמי נקטינן דכן הוא [וצדין רוצ נתחדש
דסגי דע"ד הרוצ כן הוא ושוב לא
חיישינן למיטעא אף דידיעינן דסתמא
איכא נמי מיטעא].

לא שכיח כלל, ולהכי לא סמכינן ליה
לחזקה, אולם גדר הדברים לריך ציבור,
דכא לכאור צתרוויכו אינו אלא מדין
רוצ.

ויצוין צשערי ישר (ש"ג פ"ג) שכתב דאף
דקי"ל דלא אזלינן בממון צתר
רוצא איכא רוצי דאזלינן צתרייכו גם
צדיני ממונות, דהרי חזקה דאין אדם
פורע צתוך זמנו נמי הויא ענין רוצ, דעל
פי רוצ אין אדם רגיל לשלם תוך זמנו,
אלא דרוצ כזה הוי כעין ראיח ועדות
דהמיטעא צה הוא מיטעא דמיטעא,
והוכחה כה"ג מהניא גם צדיני ממונות,
ודין הרוצ דמהני צאיסורין הוא אף
צאופן דהוכחה קלושה כגון נ"א כנגד
נ', דצדין רוצ דאורייתא סגי צזה, ולהכי
לענין פורע תוך זמנו נקטו ליטנא
ד"חזקה" ולא ליטנא ד"רוצ" לצאר
דטעמא דמילתא לא הוי מדין רוצ אלא
משום הכרת השכל, דמוחזק לנו שכן
הוא דאין אדם פורע צתוך זמנו יעו"ש,
ומצואר צדצריי דצגוונא דהוי מיטעא
דמיטעא, אין לריך לפרשת רוצ, אלא
מסצרא סמכינן אהך רוצא [וצעיקר
דינא דחזקה אין אדם פורע תוך זמנו יש
להאריך ונתצאר צמקו"א] ולכאורה
עד"ז יש לפרש צדצרי החוס' [ועמשנ"ת

אולם הנה צריש פרק האשה שנתארמלה (כתובות טו ז) תנן האשה שנתארמלה או שנתגרשה היא חומרת בתולה נשאתני והוא אומר לא כי אלא אלמנה נשאתיך אם יש עדים שילאת צהינומא וראשה פרוע כתובתה מאתים, ואמרי' בגמ' דרוז נשים בתולות נישאות ופרכי' כיון דרוז נשים בתולות נישאות כי לא אתו עדים מאי הוי אמר רבינא משום דאיכא למימר רוז נשים בתולות נישאות ומיעוט אלמנות וכל הנשאת בתולה יש לה קול וזו הואיל ואין לה קול איתרע לה רוזא אי כל הנשאת בתולה יש לה קול כי אתו עדים מאי הוי הכך סהדי שקרי ניבוו אלא אמר רבינא רוז הנשאת בתולה יש לה קול וזו הואיל ואין לה קול איתרע לה רוזא, והנה מצואר בלשון הגמ' הכא דאיכא דנקטינן לישנא ד"כל" הוי דצר ודאי, ואפילו איכא עדים המעידים לא כן אמרינן דסהדי שקרי ניבוו [ונראה דמה"ע כתבו התוס' הג"ל דלישנא ד"כל" לאו דוקא] ולמשנ"ת לריך לומר דעיקר כוונת הגמ' לצאר דהאי כל אינו דצר המוכרח לגמרי, אך אה"נ מליין למימר דאין זה רוז גרידא, אלא צסתמא כולבו הכי הוו, ולהכי נקט רבינא לישנא ד"כל".

ולקמן צפרק אלו עריפות (ג א) אמר רבה בר רב הונא אמר רב ארי שנכנס לבין השוורים ונמלא לפורן בגבו של אחד מהן אין חוששין שמא ארי דרסו מאי עעמא רוז אריות דורסין ומיעוטן אין דורסין וכל הדורס אין לפרנו נשמטת וזאת הואיל ולפורן יושצת לו בגבו אימר צכותל נתחכך אדרצה רוז שוורים מתחככין ומיעוטן אין מתחככין וכל המתחכך אין לפורן יושצת לו בגבו וזה הואיל ולפורן יושצת לו בגבו אימר ארי דרסו איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי אוקי מילתא אחזקיה הו"ל ספק דרוסה ורז לטעמיה דאמר אין חוששין לספק דרוסה, הרי דנקטה הגמ' הכא לישנא ד"כל", כל הדורס אין לפרנו נשמטת, וכל המתחכך אין לפורן יושצת לו בגבו, ומסברא היה נראה דצדוקא נקטה הגמ' התם לישנא דכל, ומשום דהתם נמי כן הוא, דליכא מיעוט ידוע דלפרניהם נשמטות, ואף אם לא יארע לעולם דידרוס ארי ותשמט לפרנו, אין צזה שינוי מדרך העצב, וכן אם לא יארע מעולם דנתחכך שור וישצה לו לפורן בגבו, אלא דמ"מ אין זה מן הנמנע, אך יעוין צתוס' שס שכתבו דלשון "כל" לאו דוקא אלא רוז, ויעוין צסמוך.